

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานประกอบการที่มีต่อการรับนักศึกษาฝึกงาน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ศึกษา เอกสารทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย โดยศึกษา รายละเอียดในประเด็นต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

- 1.1 การจัดการและดำเนินการฝึกงาน
- 1.2 รูปแบบการฝึกงาน
- 1.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงาน
- 1.4 การสนับสนุนและร่วมมือในการฝึกงานอาชีพ

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 งานวิจัยภายในประเทศ

2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.1 การจัดการและการดำเนินการฝึกงาน

การจัดการอาชีวศึกษา ตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับต่าง ๆ ที่ผ่านมา ส่วนใหญ่มีจุดมุ่งหมายเพื่อผลิตกำลังคนระดับกลางในการสนองตอบความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม ทั้งในระดับประเทศและท้องถิ่น โดยเฉพาะในช่วงของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 จะเน้นภาพรวมระดับประเทศ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 จะเน้นความสำคัญในการผลิตกำลังคนระดับกลางประเภทช่างฝีมือและช่างเทคนิค และมุ่งผลิตในสาขาต่าง ๆ ที่ตลาดแรงงานต้องการ ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 5 ได้ขยายวัตถุประสงค์ออกไปสู่การสนองตอบความต้องการ ด้านการประกอบอาชีพอิสระ และ ตลาดแรงงาน แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 6 การอาชีวศึกษายังคงมุ่งผลิตและพัฒนา กำลังคนในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ให้เหมาะสมสอดคล้องกับตลาดแรงงาน แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 7 ยังคงมุ่งเน้นการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน และให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถที่จะเป็นผู้ประกอบการได้

รวมทั้งจัดให้มีกลไกสำหรับเชื่อมโยงระหว่างสถาบันการศึกษาและสถานประกอบการเพื่อจะได้ให้ข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกันให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานและประสานการจัดการศึกษาและฝึก

1.1.1 การอาชีวศึกษา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 ได้ให้ความหมายของการอาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษาที่มุ่งไปในทางช่างฝีมือ

ภิญโญ สาร (2523 : 331) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษาวิชาชีพนำไปประกอบอาชีพทุกชนิด โดยมีโรงเรียนหรือสถานศึกษา และครูเป็นผู้สอน มีผู้สนับสนุนและควบคุมให้ตรงกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน

วิเวก ปางพุทธิพงษ์ (2523 : 1) กล่าวว่า การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาวิชาชีพที่ให้การศึกษาและการฝึกอบรมกำลังคนในระดับต่าง ๆ ตามความต้องการของท้องถิ่นและสังคม การศึกษาวิชาชีพนี้อาจดำเนินการได้ทั้งในระบบโรงเรียน นั่นคือ มีหลักสูตรมีการกำหนดเวลาของการศึกษาที่แน่นอน และการดำเนินการภายนอกโรงเรียน เช่น จากพ่อแม่ จากการอบรม จากการทำงาน และจากการอบรมส่งเสริมของหน่วยงานราชการหรือเอกชน เป็นต้น

วิรัช ภูมิพมาศ (2528 : 49) กล่าวว่า การอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาเพื่อบุคคลให้มีอาชีพเป็นหลักฐานในอนาคต และเพื่อช่วยเหลือผู้ที่มีอาชีพอยู่แล้วให้มีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพของตนหรือสามารถเปลี่ยนแปลงอาชีพใหม่ที่คิดว่า

หลักการจัดการอาชีวศึกษา

เพาวเวล (สบสันต์ อุตกฤษฎ์ และคณะ. 2535 : 7-9 ; อ้างอิงจาก Powell. 1983) ได้กล่าวถึง หลักการจัดการอาชีวศึกษา ไว้ดังนี้

1. การอาชีวศึกษาเป็นการเตรียมบุคคลเข้าสู่อาชีพ และทำงานต่อไปด้วยความสำเร็จ
2. เป้าหมายของการอาชีวศึกษา คือ มุ่งทำงานและสัมพันธ์กับการมีงานทำ
3. การอาชีวศึกษา ยังสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม และวุฒิภาวะของนักศึกษา
4. การอาชีวศึกษาจัดให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาสามารถร่วมกิจการต่าง ๆ ได้ในฐานะของพลเมืองดีของสังคม

5. การอาชีวศึกษาจัดให้นักศึกษา มีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการเข้าสู่อาชีพได้
6. แต่ละบุคคลมีสิทธิที่จะเลือกอาชีพที่ตนปรารถนาได้
7. รัฐมีหน้าที่ที่จะจัดให้รายบุคคลได้รับการฝึก เพื่อประกอบอาชีพได้ ตามที่แต่ละบุคคลตั้งเป้าหมายไว้
8. ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษาจะสูงขึ้น ถ้าจัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนได้รับการฝึก โดยการจำลองสภาพแวดล้อมการทำงานให้เหมือนสภาพเมื่อไปทำงานจริง
9. การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิผล เมื่องานที่ฝึกกระทำมีลักษณะเดียวกันกับงานจริง นั่นคือ ใช้ขั้นตอนการทำงาน เครื่องมือ และเครื่องจักรเช่นเดียวกันที่ใช้ในการทำงานจริงในอาชีพนั้น
10. ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษาจะสูงขึ้น เมื่อจัดให้ผู้เรียนรายบุคคลได้ใช้ความสนใจ ความถนัด นิสัย และมันสมองของผู้เรียนอย่างเต็มที่
11. การฝึกอาชีพของแต่ละอาชีพหรืองานจะมีประสิทธิผล ก็ต่อเมื่อได้จัดให้แก่กลุ่มที่ต้องการและได้รับประโยชน์จากการฝึกเท่านั้น
12. การฝึกอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องฝึกประสบการณ์เฉพาะด้านหลาย ๆ ครั้ง เพื่อสร้างนิสัยที่ถูกต้องในการกระทำและความคิด จนกระทั่งนิสัยที่ต้องการได้พัฒนาขึ้น ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในการหางานทำ
13. การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิผล ย่อมขึ้นอยู่กับครูฝึก ซึ่งจะต้องมีประสบการณ์วิชาชีพในการประยุกต์ทักษะ และความรู้ในการปฏิบัติงานและขบวนการ การทำงานของสิ่งที่ตนสอน
14. สำหรับแต่ละอาชีพ ผู้ฝึกจะต้องมีความสามารถในการผลิตชิ้นตําระดับหนึ่งเพื่อการทำงานและรักษาตำแหน่งงานไว้ได้ ถ้าการอาชีวศึกษาไม่สามารถจัดได้ถึงขั้นนี้แล้ว ก็จะไม่มีประสิทธิภาพทั้งสำหรับรายบุคคลและสำหรับสังคม
15. การสร้างนิสัยการปฏิบัติงาน จะได้ผลต่อเมื่อผู้ฝึกได้ทำงานจริง ไม่ใช่ทำแบบฝึกหัดหรือทำงานปลอม
16. แหล่งของเนื้อหาสาระที่เชื่อถือได้ของการฝึกเฉพาะแต่ละอาชีพ มาจากประสบการณ์ของผู้ชำนาญงานของอาชีพนั้น
17. สำหรับแต่ละอาชีพจะมีเนื้อหาอยู่จำนวนหนึ่ง ซึ่งเป็นของอาชีพนั้น โดยเฉพาะ

18. การอาชีวศึกษาจะบริการสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ ต่อเมื่อสามารถบริการในเรื่องที่มีคนต้องการ และผู้ต้องการได้รับประโยชน์มากที่สุด

19. การอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพ จะแปรผันตามวิธีการสอนและความสัมพันธ์กับผู้เรียน จึงควรพิถีพิถันพิจารณาคุณลักษณะพิเศษของกลุ่มที่เรียนและผู้สอนด้วย

20. การบริหารการอาชีวศึกษาจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อมีการจัดการในลักษณะยืดหยุ่นแทนการมีมาตรฐานที่ตายตัวเกินไป

การอาชีวศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ดังนี้

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 2524 ปรับปรุงมาจากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2518 (ม.ศ.4-5) กับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 2520 (1 ปี) โดยรับผู้สำเร็จมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่าเข้าศึกษาต่อ 3 ปี เปิดสอน 23

สาขาวิชา โดยเน้นสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม 13 สาขา และสาขาวิชาพาณิชยกรรม 10 สาขา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 2530 ปรับปรุงมาจากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 2524 ตั้งหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ให้เลือกเรียนได้กว้างขวางยิ่งขึ้น ปรับระบบจาก 2 ภาคเรียน เป็น 4 ภาคเรียนต่อปี เพื่อให้การฝึกงานภายนอกได้ต่อเนื่อง 400 ชั่วโมง (1 ภาคเรียน) ต่อมาปรับเป็น 2 ภาคเรียนต่อปี เนื่องจากปัญหาด้านการบริหารเปิดสอน 17 สาขาวิชา โดยยุบสาขาวิชาเข้าด้วยกัน และเพิ่มใหม่บางสาขาวิชา ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมลดจำนวนลงเหลือ 8 สาขาวิชา และประเภทพาณิชยกรรมขยายเป็น 4 สาขา

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 2538 (สะสมหน่วยกิต) เป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกแผนการเรียน และวิธีการเรียนตามศักยภาพความสนใจและความถนัดของตน พัฒนาทักษะวิชาชีพ โดยได้วุฒิการศึกษา คือ ประกาศนียบัตรด้วย

กรมอาชีวศึกษาได้เล็งเห็นความสำคัญ และความจำเป็นที่จะต้องจัดการเรียนให้สนองความต้องการของผู้เรียนและแรงงานที่มีคุณภาพ จึงได้จัดตั้งคณะกรรมการจัดทำคู่มือการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 2538 (สะสมหน่วยกิต) เพื่อให้สถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นคู่มือในการจัดการเรียนการสอนต่อไป

หลักการของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 2538

1. เป็นหลักสูตรช่างฝีมือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หลังมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อพัฒนากำลังคนให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน มีคุณธรรม บุคลิกภาพ และเจตคติที่เหมาะสม ออกไปประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับชาติ
2. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เลือกรเรียนได้อย่างกว้างขวางเพื่อเน้นความชำนาญเฉพาะด้าน และเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียนสามารถถ่ายโอนผลการเรียนเทียบความรู้และประสบการณ์ แหล่งวิทยากร สถานประกอบอาชีพอิสระได้
3. เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน
4. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้ตรงตามความต้องการสอดคล้องกับสภาพชุมชนและท้องถิ่นนั้น ๆ

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

เพื่อให้การจัดการอาชีวศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2538 มีรูปแบบที่หลากหลาย กว้างขวาง ผู้เรียนมีโอกาสเลือกวิธีการเรียน ตามความพร้อมและศักยภาพของตนเองจนมีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเมื่อสำเร็จการศึกษา และหลักสูตรนี้มีใช้ในสถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษา ซึ่งจุดมุ่งหมายที่สำคัญของหลักสูตร คือ

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานอาชีพ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกวิธีการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองเพื่อสร้างสรรค์ความเจริญต่อชุมชนท้องถิ่นและประเทศชาติ
2. เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้มีปัญญา มีทักษะในการจัดการ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่เรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพสามารถสร้างอาชีพ และพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
3. เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจ และภาคภูมิใจในวิชาที่เรียนรักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนและผู้อื่น
4. เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้มีพฤติกรรมในสังคมที่ดีงาม ทั้งในด้านการงาน การอยู่ด้วยกัน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงานท้องถิ่น และประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อ

สังคมเข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น รู้จักใช้และอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี

5. เพื่อให้ผู้เรียนมีความตระหนัก และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจ
สังคม การเมืองของประเทศ และของโลกในปัจจุบัน มีความรักชาติ สำนึกในความเป็นไทย
เสียสละเพื่อส่วนรวม ดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการ
ปกครองระบบประชาธิปไตยโดยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

โครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538 แบ่งเป็น 3
หมวดวิชา และ 1 หมวดกิจกรรม

1. หมวดวิชาพื้นฐาน

2. หมวดวิชาชีพ

2.1 วิชาชีพพื้นฐาน

2.2 วิชาชีพเฉพาะ

2.3 วิชาชีพเลือก

2.4 การฝึกงานหรือการทำโครงการหรือการทำโครงการวิชาชีพ

3. หมวดวิชาเลือกเสรี

4. หมวดกิจกรรม

จำนวนหน่วยกิต และรายวิชาของแต่ละหมวดวิชาตลอดหลักสูตรให้เป็นไปตามที่
กำหนดไว้ในโครงสร้างของแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา นักศึกษาที่จะสำเร็จการศึกษาจะต้อง
เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตัวเองโดยการฝึกงานในสถานประกอบการ ซึ่งกำหนดไว้ดังนี้

1. ผู้เรียนทุกคนต้องผ่านการฝึกงานหรือฝึกปฏิบัติในแหล่งวิทยาการ สถาน
ประกอบการ หรือสถานประกอบอาชีพอิสระอย่างต่อเนื่อง ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละ
ประเภทวิชาและสาขาวิชา หรือทำโครงการ หรือทำโครงการวิชาชีพ โดยกำหนดให้มีค่า 4
หน่วยกิต

2. การตัดสินผลการฝึกงาน และการให้ระดับผลการฝึกงานปฏิบัติเช่นเดียวกับ
รายวิชาอื่น ๆ

3. ภาคเรียนที่มีการฝึกงาน ให้เพิ่มเวลาเรียนต่อสัปดาห์ของรายวิชาเป็น 2 เท่า
ของภาคเรียนปกติ

สรุปได้ว่า การจัดการอาชีวศึกษา เป็นการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพที่ให้การศึกษาและ
การฝึกอบรมกำลังคนในระดับต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา เพื่อให้สามารถนำ

ความรู้และประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้กับการประกอบอาชีพทุกชนิดตามความต้องการของท้องถิ่นและสังคม

1.1.2 การฝึกงาน

การฝึกงานเป็นการจัดประสบการณ์ให้แก่นักเรียน นักศึกษา ได้นำความรู้ความสามารถมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการเพื่อสร้างเสริมประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ ก่อให้เกิดการเพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ ช่วยให้นักเรียน นักศึกษาสามารถทำงานสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งในสถานประกอบการและการประกอบอาชีพอิสระ การฝึกงานทำให้นักเรียน นักศึกษาได้เรียนรู้เทคนิคการทำงาน ขั้นตอนการทำงานที่แตกต่างจากการเรียนการสอนในสถานศึกษา ทั้งยังเป็นการฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่นที่สำคัญยังสร้างความเชื่อมั่นและเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 156) กล่าวว่า การฝึกงาน หมายถึง การสอนให้ทำงานจนทำงานเป็น

ไพศาล ดินลาธิต์ (2529 ข 1) ได้ให้ความหมายสั้น ๆ ว่า การฝึกงาน คือ การปฏิบัติงานในระหว่างที่กำลังศึกษาอยู่

สุโข ทิอินทร์เกิด (2530 : 26) กล่าวว่า การฝึกงาน หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติงานจริงในการจัดการให้ผู้เรียนมีความรู้ความชำนาญ มีประสบการณ์ด้านวิชาชีพ สามารถนำความรู้ความชำนาญ และประสบการณ์ที่ได้รับไปประกอบอาชีพได้

เมธี ปิถันธนานนท์ (2532 : 49) กล่าวถึงการฝึกงานว่า การเรียนการสอนด้านวิชาชีพ จะต้องมุ่งหมายการฝึกงานในสถานประกอบการเป็นสำคัญที่สุด แต่ประเทศเรามีข้อจำกัดของสถานประกอบการ นักศึกษามีทักษะไม่เพียงพอหรือไม่เหมาะสมกับความต้องการของสถานประกอบการ การบริหารอาชีวศึกษานั้น จะมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์เหมือนการศึกษาระดับอื่นบางระดับไม่ได้ กล่าวถึง เราจะมุ่งเพียงให้นักศึกษาจบรายวิชาต่าง ๆ ได้ความรู้ และทักษะตามหลักสูตรเท่านั้นก็ดูผิวเผินไป เพราะเป็นเพียงผลได้ทันทีที่เรียกว่า Products เท่านั้น ครั้นจะมุ่งให้นักศึกษาเรียนจบได้รับประกาศนียบัตร ปวช. ปวส. เท่านั้นก็จะได้ผลที่ตามมาเรียกว่า Outputs ยังไม่ลึกซึ้งเพียงพอ แต่เราต้องมุ่งที่ผลระยะยาวที่เรียกว่า Outcomes ที่มุ่งให้มีความรู้ ขยัน หมั่นเพียร รับผิดชอบ รู้จักเสียสละ อุทิศตนเพื่อส่วนรวม มีค่านิยมที่ส่งเสริมการพัฒนามีคุณธรรม รวมทั้งคิดเป็น ทำเป็น และ แก้ปัญหาได้อีกด้วย

สรุปได้ว่า การฝึกงานหมายถึง การฝึกงานนอกสถานที่ของนักเรียน นักศึกษา โดยการส่งไปปฏิบัติจริงในแหล่งวิชาการ และเป็นกระบวนการวัดประสบการณ์ความพร้อมให้แก่ นักศึกษาเพื่อฝึกหัดทักษะในวิชาชีพรู้จักวิธีการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับการทำงานในสถานประกอบการ และเข้าสู่งานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการฝึกงาน

วัตถุประสงค์ของการฝึกงาน คือ มุ่งให้ผู้เรียนได้เห็นปัญหาที่แท้จริงในสาขาวิชา และอาชีพนั้นเพื่อที่จะได้มีโอกาสเตรียมความพร้อมที่จะออกไปเผชิญกับชีวิตจริงต่อไป

น้อย ศิริโชค (2524 : 11-12) กล่าวคือ วัตถุประสงค์ของการฝึกงานว่ามี จุดมุ่งหมายทั้งระดับองค์กรและระดับบุคคลคือ

จุดมุ่งหมายระดับองค์กร เพื่อ

1. พัฒนาฝีมือของผู้ปฏิบัติงาน
2. พัฒนาการฝึกงานให้ได้ประโยชน์สูงสุด
3. กำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงาน
4. พัฒนาการบริหารสาธารณะและผู้บริหารให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
5. ลดความสิ้นเปลืองและป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงาน
6. พัฒนาบุคลากรและองค์กรที่ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

จุดมุ่งหมายระดับบุคคล เพื่อ

1. พัฒนาบุคลิกภาพในการปฏิบัติงาน
2. พัฒนาฝีมือในการปฏิบัติงาน
3. ฝึกฝนการตัดสินใจในการทำงาน
4. เรียนรู้การปฏิบัติงานอย่างปลอดภัย
5. ปรับปรุงสภาพการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น
6. สร้างความพอใจในการปฏิบัติงานให้มากยิ่งขึ้น

การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาเพื่ออาชีพโดยตรง ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงมุ่งฝึกทักษะเป็นการเฉพาะและเน้นการฝึกลักษณะนิสัยที่ตรงเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดความรู้ ทักษะ มีประสบการณ์ และความชำนาญในอาชีพ สามารถสร้างสรรค์ สร้างงาน และพัฒนากิจการงาน และการอาชีพโดยผ่านการศึกษาและฝึกอบรมเป็นอย่างดี ด้วยเหตุนี้แนวนโยบายของกรมอาชีวศึกษาจึงมุ่งที่จะส่งเสริมในด้านการผลิตการพัฒนาแรงงาน และคุณภาพชีวิตให้เป็นการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพอย่างแท้จริง โดยยึดหลักการสำคัญ 3 ประการ คือ

1. หลักการศึกษาเพื่ออาชีพ
2. หลักการศึกษาเพื่อคุณภาพ
3. หลักการศึกษาเพื่อการประหยัด

บรรจง ชูสกุลชาติ (2527 : 19) ได้ให้ความเห็นว่า ทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศชาติ คือ ทรัพยากรมนุษย์ ในการให้การศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในชาตินั้นให้กัน 3 อย่าง คือ ให้ความรู้ ให้เจตคติที่ดีและให้ทำงานจนเกิดความเชี่ยวชาญในกิจการงานนั้น ๆ การฝึกฝนอบรมให้เรียน กระทำกิจการงานจนเกิดความเชี่ยวชาญในกิจการงานนั้น ๆ เป็นกิจการที่สำคัญที่สุดในการให้การศึกษาและจากคติพจน์ของกรมอาชีวศึกษาที่ว่า ทักษะเยี่ยม เปี่ยมคุณธรรม ถ้าเลิศจิต ใช้เลาให้เกิดคุณ ได้จัดลำดับความสำคัญไว้แล้วในตัวเอง เป็นการกำหนดรูปแบบและบทบาทของกรมอาชีวศึกษา ซึ่งให้การศึกษาเพื่อการมีอาชีพ

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการฝึกงานในสถานประกอบการทุกประเภทย่อมมีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคคล เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกงานมีความพร้อมและมั่นใจในความรู้ความสามารถก่อนที่จะออกสู่ตลาดแรงงาน **กัฏุมหาสารคาม**

Rajabhat Mahasarakham University

1.1.3 การจัดการและดำเนินการฝึกงาน

การจัดการและดำเนินการฝึกงาน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาทุก ๆ ด้านก่อนออกฝึกงาน ซึ่งถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญมากในการศึกษาอาชีพ หน้าที่สำคัญของสถานศึกษา คือ

1) เตรียมข้อมูลด้านวิชาการ โดยเฉพาะการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ ก็ สามารถไปประยุกต์ใช้ได้กับสถานการณ์จริง ดังนั้นการเตรียมการต่าง ๆ ก่อนออกไปฝึกงานจึงเป็นการเตรียมความพร้อมในส่วนที่ยังขาดหรือบกพร่องให้สมบูรณ์มากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของจิต เอียดสังข์ (2535 : 8) ที่ว่า ในขณะที่ครูทำการสอนควรชี้แนะแนวทางแก้ไข ปัญหาให้นักศึกษาเมื่อต้องการไปเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ภายนอกจะมีส่วนช่วยให้สามารถแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง และหน่วยศึกษานิเทศ (ม.ป.ป.) กรมอาชีวศึกษา ยังได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเตรียมนักศึกษาก่อนออกฝึกงาน นอกเหนือจากการเตรียมการทางด้านวิชาการแล้ว ครูผู้สอนควรต้องฝึกอบรมและเสริมสร้างคุณลักษณะที่สำคัญ 5 ประการให้กับนักศึกษา ดังนี้

1.1) รักงาน ครูผู้สอนต้องใช้จิตวิทยาในการถ่ายทอด เอาใจใส่สร้างความพึงพอใจกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความกระตือรือร้น รู้จักศึกษาความรู้เพิ่มเติม และทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างสุดความสามารถ เพื่อจุดหมายปลายทางที่ดี

- 1.2) มีความพยายามโดยครูผู้สอนต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักศึกษา
 - 1.3) มีความเอาใจใส่ ครูผู้สอนต้องเอาใจใส่การทำงานของนักศึกษา มีการท้วงติงแก้ไข จึงจะส่งผลให้นักศึกษาสนใจและพร้อมที่เอาใจใส่ในงาน
 - 1.4) ช่างสังเกต ครูผู้สอนต้องฝึกนักศึกษาให้เป็นคนช่างสังเกตในสิ่งที่พบเห็นอยู่เสมอ เช่น ฝึกสังเกตวิธีการทำงานแต่ละขั้นตอน
 - 1.5) รู้จักบันทึกงานครูผู้สอนควรชี้แนะเหตุผลในการบันทึกการจดจำในการปฏิบัติงานต่าง ๆ
- 2) เตรียมแหล่งฝึกงาน ให้นักศึกษาเลือกที่จะฝึกงานในอาชีพต่าง ๆ ได้แก่
 - 2.1) สถานประกอบการที่หวังผลทางเศรษฐกิจโดยมีนายจ้างและลูกจ้างดำเนินงานอยู่เป็นประจำ
 - 2.2) สถานประกอบการอาชีพอิสระ เป็นสถานที่ประกอบการภายในครอบครัว แต่ต้องมีระบบ ซึ่งอาจเป็นบิดามารดา หรือผู้ปกครอง หรืออื่น ๆ
 - 2.3) สถานประกอบการจำลองในสถานศึกษา หรือหน่วยงานที่ดำเนินการควบคุมวงจรในสถานศึกษา สหกรณ์ ชนาคกร การรับทำอาหาร ฯลฯ โดยสถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการอย่างเป็นระบบ
 - 2.4) หน่วยงานของรัฐบาล และรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ
 - 3) เตรียมวางแผนการฝึกงานเป็นลำดับขั้นตอน โดยการเขียนเป็นโครงการ หรือคู่มือเพื่อเป็นการชี้แนะว่า นักศึกษาจะได้เรียนรู้ทักษะอะไร ที่ไหน เมื่อไร กับใคร เป็นต้น การวางแผนดังกล่าวอาจจะได้มาจาก การวิเคราะห์ลักษณะงาน ผู้รับผิดชอบและหน้าที่ที่ผู้รับการฝึกต้องปฏิบัติ ฯลฯ
 - 4) จัดการนิเทศการฝึกงานอีกอย่างเพียงพอ ซึ่งวิธีดังกล่าวต้องเกี่ยวข้องกับบุคลากรที่มีส่วนรับผิดชอบในโครงการฝึกงานอาชีพ
 - 5) กำหนดคุณสมบัติผู้ทำหน้าที่ประสานงาน และจัดเวลาในการประสานงานอย่างเพียงพอ โดยคำนึงถึงจำนวนผู้เข้ารับการฝึกงานและบริเวณที่ตั้งของสถานที่ฝึกงานอาชีพ เพื่อที่จะทำให้ผู้ประสานงานสามารถดำเนินการบริหารจัดการปรับปรุงการฝึกงานอาชีพได้เต็มที่
 - 6) กำหนดข้อปฏิบัติสำหรับนักศึกษาในการฝึกงาน ซึ่งตามระเบียบว่าด้วยการฝึกงานของนักเรียน นักศึกษา คือ
 - 6.1) ผู้เรียนทุกคนต้องผ่านการฝึกงาน หรือฝึกปฏิบัติในแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ หรือสถานประกอบอาชีพอิสระอย่างต่อเนื่อง ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของแต่ละประเภทวิชาและสาขาหรือโครงการวิชาชีพ กำหนดให้มีค่า 4 หน่วยกิต

6.2) การตัดสินใจผลการเรียนและการให้ระดับผลการเรียนให้ปฏิบัติ เช่นเดียวกับรายวิชาอื่น ๆ

6.3) ภาคเรียนที่มีการฝึกงานให้เพิ่มเวลาเรียนต่อสัปดาห์ของรายวิชาเป็น 2 เท่าของภาคเรียนปกติ

1.1.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการและการดำเนินการฝึกงาน

กรมอาชีวศึกษา (2528 : 13) ได้รวบรวมปัญหาในการจัดการอาชีวศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการและการดำเนินการ โครงการฝึกงาน คือปัญหาในข้อดังนี้

1. ความร่วมมือกับภาคเอกชนเพื่อการฝึกงานของนักเรียน นักศึกษา การฝึกอบรมครู และการใช้วิทยากรจากสถานประกอบการในพื้นที่ ทำได้อย่างจำกัด เนื่องจากในบางจังหวัด ไม่มีสถานประกอบการที่มีลักษณะที่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน

2. การรับงานการฝึกงานเพื่อให้นักเรียนนักศึกษา ได้ปฏิบัติงานจริง ทำได้ในขอบเขต จำกัด เนื่องจากความไม่คล่องตัวในการดำเนินงานตามระเบียบปฏิบัติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2538 : 17) ได้สรุปงานวิจัยเรื่องประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษา ในส่วนของความคิดเห็นของผู้บริหารศึกษาอาชีวศึกษาต่อการจัดอาชีวศึกษาว่าสภาพปัญหาด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนประสบปัญหามากในเรื่อง

1. การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถในการเป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระ

2. การฝึกงาน มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบดูแลการฝึกงานของนักเรียนน้อย ประกอบกับสถานประกอบการที่ส่งนักศึกษาไปฝึกงานก็หายาก โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่น ทำให้การฝึกงานไม่ค่อยได้ผลนัก

สรุปได้ว่า ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการจัดการและการดำเนินการฝึกงานที่พอจะเป็นแนวทางให้สถานศึกษาต้องรีบดำเนินการแก้ไข คือ การจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ไม่คล้อยตามความต้องการของตลาดแรงงาน สถานประกอบการที่จะส่งนักศึกษาฝึกงานหายาก การฝึกปฏิบัติงานไม่ค่อยได้ผล และผู้ดูแลนักศึกษาฝึกงานมีน้อย

1.2 รูปแบบของการฝึกงาน

สภานิติ อุตสาหกรรม และคณะ (2535 : 9-10) ได้กล่าวถึง การจัดการฝึกงานไว้ว่าเป็นการเตรียมกำลังคนออกไปประกอบอาชีพซึ่งมีหลายรูปแบบ สำนักงานคณะกรรมการ

ประสานงานกับภาคเอกชน ในการพัฒนากำลังคนระดับกลางด้านอาชีวศึกษา เทคนิค และการฝึกอาชีพได้ จำแนกรูปแบบของการฝึกงานอาชีพออกเป็น 3 รูปแบบ คือ

รูปแบบที่ 1 จัดให้สถานศึกษาฝึกอาชีพแต่เพียงอย่างเดียว ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ

รูปแบบที่ 2 จัดในสถานศึกษา ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ โดยส่วนหนึ่งของการฝึกปฏิบัติจะส่งนักศึกษาไปฝึกงานในสถานประกอบการ

รูปแบบที่ 3 จัดให้ลักษณะของนักศึกษาฝึกหัด โดยเรียนทฤษฎีในสถานศึกษา และฝึกปฏิบัติส่วนใหญ่ในสถานประกอบการ บุคลากรนั้นเป็นบุคลากรในสถานประกอบการ รูปแบบนี้เป็นที่รู้จักกันว่าเป็นการฝึกระบบทวิภาคี

รูปแบบของการฝึกงานสามารถสรุปได้ 2 ลักษณะ

1. การฝึกงานในเวลาราชการ เป็นหลักสูตรที่เรียนเป็นตามปกติในโรงเรียนหรือในวิทยาลัย วิธีการจัดการฝึกงานอาจจัดตามช่วงเวลา ดังนี้

1.1 จัดฝึกงานในช่วงปิดภาคเรียน โดยใช้ระยะเวลาสั้น ๆ วิธีนี้เป็นที่นิยมกันมากของสถานศึกษาอาชีวศึกษาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1.2 จัดการฝึกงานควบคู่ไปกับการเรียนอาจเป็นบางเดือน หรือตลอดภาคเรียน ฝึกงานในช่วงเช้ากลับมาเรียนในตอนเย็นก็ได้ วิธีนี้จะจัดก่อนการเรียนปีสุดท้ายของนักศึกษาหลักสูตรนี้

2. การฝึกงานนอกเวลาราชการ เป็นหลักสูตรที่เรียนนอกเวลาปกติ แบ่งออกเป็น 3 แบบคือ

2.1 หลักสูตรเรียนในวันหยุด จัดขึ้นสำหรับผู้ที่ทำงานทำเป็นเวลาทั้งวัน ผู้เรียนจะเรียนในวันหยุดประจำสัปดาห์ และตอนเย็นหลังเลิกงาน อีก 1 หรือ 2 ครั้งต่อสัปดาห์ หลักสูตรนี้ได้จัดขึ้นในประเทศสิงคโปร์

2.2 หลักสูตร Block Release เป็นหลักสูตรที่กำหนดให้ผู้เรียนที่จะออกฝึกงานได้เรียนวิชาต่าง ๆ ที่จำเป็นให้จบภายในเวลาจำกัดเพื่อให้มีเวลาว่างช่วงหลังติดต่อกันยาวนานพอที่จะฝึกงานได้ กลุ่มผู้เรียนจะฝึกงานหมุนเวียนกันไป

การนิเทศนักศึกษาฝึกงาน

การดำเนินการนิเทศเป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศลงปฏิบัติการให้คำแนะนำช่วยเหลือ เป็นที่ปรึกษาและให้ข้อเสนอแนะแก่นักศึกษาในขณะที่ฝึกงานอาชีพ เพื่อให้การฝึกงานอาชีพของนักศึกษามุ่งบรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาและการฝึกงานอาชีพที่วางไว้ในอันที่จะทำให้การนิเทศ

นั้นประสบผลสำเร็จได้ สำหรับกรณีเช่นนั้น สุพิชญา และคณะ ได้กล่าวไว้ว่า โดยทั่ว ๆ ไป แล้วหลักการนิเทศ คือ

1. การนิเทศควรมีความถูกต้องตามหลักวิชา หมายถึง การนิเทศควรจะ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และนโยบายที่วางไว้ทั้งควรเป็นไปตามความเป็นจริงและเกณฑ์ที่ แน่นอน
2. การนิเทศควรเป็นวิทยาศาสตร์ หมายถึง การนิเทศควรเป็นไปอย่างมี ระบบ และมีวิธีการในการศึกษาปรับปรุงและประเมินผลกรณิเทศควรมาจากการรวบรวมข้อมูล และสรุปผลอย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่เชื่อถือได้
3. การนิเทศควรเป็นประชาธิปไตย หมายถึง การนิเทศจะต้องเคารพในความ แตกต่างระหว่างบุคคล เน้นความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงานและใช้ความรู้ความสามารถใน การปฏิบัติงาน เพื่อให้งานนั้นไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ
4. การนิเทศควรจะเน้นการสร้างสรรค์ หมายถึง การนิเทศควรเน้นการ แสวงหาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคลให้ได้แสดงออกและพัฒนาความสามารถเหล่านั้น อย่างเต็มที่

Rajabhat Mahasarakham University
การประเมินผลการฝึกงาน

การประเมินผล หมายถึง การนำข้อมูลทั้งหลายที่ได้จากการทดสอบหรือวัดผล มาแล้วประเมินค่าและตีราคาอีกชั้นหนึ่ง เป็นการรวบรวมผลการวัดด้านต่าง ๆ ว่าดี เลวอย่างไร

เมธี ปิณฑนันทน์ (2533 : 138) กล่าวถึงการประเมินผลว่า การตรวจสอบการ ปฏิบัติงานตลอดจนการดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาและการวางแผนในช่วงระยะเวลาข้างหน้าโดยมุ่ง ประเมินสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

พนัส หันนาคินทร์ (2524 : 43) กล่าวถึงการประเมินผลงานเป็นขั้นตอนสุดท้าย ของกระบวนการบริหารงานเป็นการตรวจสอบดูความก้าวหน้าของงาน และผลงานเป็นระยะ ๆ เพื่อทราบผลการปฏิบัติและปัญหา เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานในอนาคตต่อไป

การประเมินผลการฝึกงานเป็นงานที่สำคัญอย่างหนึ่ง ผู้ที่จะทำการประเมินการ ฝึกงานควรจะได้ทราบหลักการที่จะใช้เป็นแนวทางสำหรับการประเมิน เพื่อที่จะได้สามารถ ประเมินผลการฝึกงานได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะทำให้ผลการประเมินได้นั้นเที่ยงตรง น่าเชื่อถือ และ เป็นที่ยอมรับ

การประเมินผล แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การประเมินผลความก้าวหน้า เป็นการประเมินผลเพื่อปรับปรุงทุกอย่างให้ดีขึ้น เป็นการประเมินในขณะที่โครงการนั้นกำลังเดินอยู่

2. การประเมินผลรวมสรุป เป็นการประเมินผลหลังสิ้นสุดโครงการเพื่อตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของโครงการอันจะนำไปสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโครงการเมื่อต้องการนำไปปฏิบัติในครั้งต่อไป หรือตัดสินใจล้มเลิกโครงการ กล่าวคือเป็นการตัดสินใจคุณค่าของโครงการฝึกงาน (Feirer. 1972 : 18)

จากความหมายของการประเมินผล สรุปได้ว่า การประเมินผล หมายถึง กระบวนการของการวิเคราะห์และเก็บรวบรวมข้อมูล อันเป็นข่าวสารที่ให้ประโยชน์สำหรับการตัดสินใจโครงการฝึกงานเพื่อบ่งชี้ถึงจุดเด่น จุดด้อยของแผนการฝึกงานและกระบวนการฝึกงาน นักประเมินผลจะวางรูปแบบการประเมินให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และการดำเนินงานของโครงการนั้น ๆ ในกรณีที่การประเมินผลโครงการฝึกงานมีลักษณะเป็นแบบการประเมินความก้าวหน้าเพื่อบ่งชี้จุดเด่นและจุดด้อย เพื่อนำไปปรับปรุงกิจกรรมแผนการฝึกงานได้ทันทีและมีการประเมินรวมสรุปหลังโครงการสิ้นสุดลงแล้ว เพื่อบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

จุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล

ด้านผู้เรียน

1. เพื่อให้ผู้เรียน รู้ความสามารถของตนเองว่า มีจุดเด่น หรือจุดบอดตรงไหน จะได้หาทางปรับปรุงแก้ไขต่อไป
2. เพื่อกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการเล่าเรียน
3. เพื่อให้ผู้เรียนทราบจุดมุ่งหมายของการเรียนวิชานั้น การสอนจะทำให้ผู้เรียนเห็นแนวทางว่าครูต้องการให้รู้ เข้าใจ หรือทำอะไรได้บ้าง
4. เพื่อให้ผู้เรียนสร้างขบวนการเรียนที่ถูกต้อง การร่วมเฉลยข้อสอบระหว่างผู้เรียนและผู้สอนจะทำให้ผู้เรียนทราบ คนไม่เข้าใจผิดอย่างไร และสิ่งที่ถูกต้องเป็นอย่างไร

การควบคุมการฝึกงานของสถานศึกษา อาจารย์จะเน้นผู้ประเมินการฝึกงาน ซึ่งมีการประเมินสมุดบันทึกการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. เนื้อหาสาระครบถ้วน สมบูรณ์ ชัดเจน
2. ความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยของสมุดบันทึก

3. การระบุคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับมีความชัดเจน
4. ความละเอียดถี่ถ้วนในการบันทึกผลการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย

อาจารย์ผู้ควบคุมการฝึกงานจะนำคะแนนจากการประเมินทั้งสองมารวมกันแล้วพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

1. การให้คะแนนแบบประเมิน (สถานที่ฝึกงาน, อาจารย์นิเทศน์ เป็นผู้ประเมิน)

ระดับ 1 หมายถึง ต้องปรับปรุง แก้ไข

ระดับ 2 หมายถึง พอใช้ ปานกลาง

ระดับ 3 หมายถึง ดี

ระดับ 4 หมายถึง ดีมาก

2. แนวทางเกณฑ์การวัดและการประเมินผล

สถานที่ฝึกงาน 50 คะแนน

อาจารย์นิเทศน์ 30 คะแนน

รายงานฉบับสมบูรณ์ 10 คะแนน

การสัมภาษณ์ที่วิทยาลัย 10 คะแนน

3. การกำหนดคะแนน

85 คะแนนขึ้นไป ดีมาก ให้ระดับคะแนน 4

75-84 คะแนน ดี ให้ระดับคะแนน 3

65-74 คะแนน พอใช้ ให้ระดับคะแนน 2

55-64 คะแนน ผ่าน ให้ระดับคะแนน 1

ต่ำกว่า 55 คะแนน ไม่ผ่าน ให้ระดับคะแนน 0

1.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงาน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานในสถานประกอบการ ทั้งหน่วยงาน รัฐบาล รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชน มีความต้องการที่แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับลักษณะ ประเภทและวิธีการปฏิบัติงาน ดังนั้นสถาบันการศึกษาและสถานประกอบการควรจะร่วมมือกันอย่างจริงจัง ด้วยการวางแผนและมีการเตรียมการฝึกงาน การดำเนินงาน การติดตามและประเมิน สถาบันการศึกษาก็สามารถที่จะตอบสนองคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานได้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ ได้อย่างครบถ้วนเพื่อที่จะได้ผลประโยชน์ต่อนักศึกษาฝึกงาน สถาบันการศึกษาและสถานประกอบการ

วิธีฯ กฎหมาย (2528 : 18) อดีตอธิบดีกรมอาชีวศึกษาและอธิบดีกรมการศึกษา
นอกโรงเรียน ได้กล่าวถึง การอาชีวศึกษาในทศวรรษหน้าว่า นักศึกษาจะต้องมีคุณลักษณะ คือ
มีความรู้ ความสามารถเฉพาะอาชีพแบบลึก เพราะตลาดแรงงานต้องการผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ
จริง ๆ

กรมอาชีวศึกษา (2530 : 1-3) ได้สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณสมบัติที่นายจ้าง
ต้องการ ดังนี้

1. คุณค่าเฉพาะตัว ได้แก่ ความซื่อสัตย์ นับถือตนเอง มีภาพพจน์ที่ดีต่อ
ตนเอง มีเป้าหมายในอาชีพและชีวิต มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีทัศนคติที่ดี มีความ
กระตือรือร้น ไม่จำกัดความสามารถของตนเอง
2. ทักษะในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ได้แก่ มีความยืดหยุ่น มีความคิด
ริเริ่มสร้างสรรค์ และแนวทางแปลกใหม่ สามารถปรับตัวเข้ากับความต้องการของงานที่
เปลี่ยนแปลงได้ สามารถวางแผนและจัดระบบการทำงานได้ สามารถใช้เหตุผลและการตัดสินใจ
อย่างเที่ยงตรง มีสมาธิในการทำงาน
3. ความสัมพันธ์กับผู้อื่น ได้แก่ เข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ดี มีไหวพริบดี
ยอมรับผู้อื่น ยอมรับข้อติชม ทำงานเป็นทีมได้ ความเป็นมิตรให้ความร่วมมือดี เต็มใจรับมอบ
งานด้วยความยินดี ยอมรับการปกครองและคำปรึกษาแนะนำของหัวหน้า เคารพในสิทธิและ
ทรัพย์สินของผู้อื่นมีคุณสมบัติของการเป็นผู้นำ
4. ทักษะในการสื่อสาร ได้แก่ รู้จักตั้งคำถาม รู้จักขอความช่วยเหลือเมื่อ
จำเป็น พูดจาชัดเจน เป็นผู้ฟังที่ดี
5. ลักษณะเกี่ยวกับงาน ได้แก่ การทำงานเสร็จสมบูรณ์ตามกำหนด ปฏิบัติ
ตามคำสั่งได้อย่างไม่บกพร่อง มีสมาธิในการทำงาน ทำงานเป็นระเบียบเรียบร้อย ทำงานอย่าง
จริงจัง และต่อเนื่องแม่นยำ เที่ยงตรง และพิถีพิถันในการทำงาน ดูแลรักษาเครื่องมือและวัสดุอยู่
เสมอ มีความละเอียดถี่ถ้วนปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นตลอดเวลา
6. วุฒิภาวะ ได้แก่ การทำงานได้ดีแต่ต้องควบคุมหรือตรวจตรา เชื่อถือและ
ไว้วางใจมีความรับผิดชอบ ไม่นำปัญหาส่วนตัวมายุ่งกับงาน ยินดีทำงานเพิ่มพิเศษ และงาน
ล่วงเวลา มีความพร้อมในการทำงานของตน อดทน ใช้เวลาว่างอย่างฉลาด
7. สุขนิสัยและความปลอดภัยในงาน

8. ความผูกพันรับผิดชอบงาน ได้แก่ ตรงต่อเวลาและสม่ำเสมอในการทำงาน ปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงาน เรียนรู้เพิ่มขึ้นตลอดเวลา ทำงานเต็มตามกำลังความสามารถ มุ่งหวังเกี่ยวกับอนาคตของงานของคนในหน่วยงาน

สำหรับคุณภาพแรงงานระดับอาชีวศึกษา จากการศึกษาวิจัยโครงการวางแผน กำลังคนเพื่อพัฒนาภาคอุตสาหกรรมและการบริการของสภาวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย ปรากฏว่า คุณภาพของตลาดแรงงาน โดยเฉพาะระดับอาชีวศึกษาภาคอุตสาหกรรมและการบริการ ยังมีสิ่งบกพร่องหลายประการ จำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. ด้านความรู้ แรงงานที่มีการศึกษาระดับ ปวช. และ ปวส. ยังขาดทักษะ การเขียนการจัดทำรายงาน รวมทั้งด้านคอมพิวเตอร์ และภาษาต่างประเทศ
2. ด้านความชำนาญงาน ที่ได้จากสถานประกอบการ แรงงานที่มีการศึกษาระดับ ปวช. มักขาดทักษะและความชำนาญการด้านช่างหรือวิชาชีพในอันดับสูงสูง จำเป็นต้องมีการเพิ่มทักษะหรือการเรียนในภาคปฏิบัติเพิ่มมากขึ้น
3. ด้านคุณลักษณะนิสัย คุณธรรม จริยธรรม ปัญหาที่เจ้าของสถานประกอบการพบมากที่สุดสำหรับแรงงานที่มีการศึกษาระดับ ปวช. ได้แก่ ความไม่มีระเบียบ วินัย ไม่ตรงต่อเวลาและทำงานช้า ส่วนแรงงานที่มีระดับ ปวส. ก็มีปัญหาด້ายกับ ปวช.

ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการทำงานของผู้สำเร็จหลักสูตร อาชีวศึกษา จากการวิจัยสรุปได้ว่า

1. ด้านบุคลิกภาพและเจตคติ ได้แก่ เรื่องการแต่งกาย การทำงานร่วมกับผู้อื่น ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรับผิดชอบในงาน ด้านความซื่อสัตย์ และความมีไหวพริบ
2. ด้านความสามารถทางวิชาการ ได้แก่ การมีความรู้ในงาน การใฝ่หาความรู้เพิ่มเติม การประยุกต์ความรู้ใหม่กับงาน ความคิดสร้างสรรค์ในงาน การเรียนรู้อย่างรวดเร็ว ความละเอียด รอบคอบในงาน
3. ด้านการทำงาน ได้แก่ ความตรงตามกำหนดของงาน ประหยัดทรัพยากรในการทำงาน

1.4 การสนับสนุนและร่วมมือในการฝึกงานอาชีพ

โดยทั่วไปผู้บริหารสถานประกอบการจะบริการโดยหวังให้ได้มาซึ่งกำไร แต่ ถ้าหากผู้บริหารสถานประกอบการจะมีเป้าหมายอื่นนอกเหนือจากเป้าหมายหลักแล้ว อาจจะต้อง ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่างๆ หลายประการ เช่น ความคาดหวัง เจตคติ และบทบาทที่ต้อง ปฏิบัติ เป็นต้น ดังที่เรย์ และคณะ (Wray and other. 1982 : 88-89) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม

ในการฝึกงานอาชีพนั้นผู้บริหารของสถานประกอบอาจะต้องมีบทบาทอย่างน้อย 4 ประการ ดังนี้

1. ร่วมออกแบบและปรับปรุงวิธีการต่าง ๆ ที่จะนำไปปฏิบัติเกี่ยวกับการฝึกงาน
2. ให้การสนับสนุนโดยทั่วไป และให้ความสนใจในโครงการที่จัดทำขึ้น
3. ให้บริการทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อดำเนินการฝึกงานอาชีพ และช่วยผู้สอนเข้ารับการฝึกงานอาชีพ

ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา การดำเนินการต่าง ๆ ควรคำนึงถึงการเป็นภาคีระหว่างภาคต่าง ๆ ได้แก่ ชุมชน นักวิชาการ องค์กรพัฒนาชุมชน ภาคราชการ ภาคธุรกิจ เป็นพหุภาคีในการส่งเสริมสนับสนุนความเข้มแข็งของชุมชนสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาต่อการจัดอาชีวศึกษา

ความร่วมมือ (Corporation) ตามความหมายใน New Webster Dictionary of the English Language (Kellert, 1971 : 224) หมายถึง การกระทำของการทำงานร่วมกันเพื่อประโยชน์ร่วมกัน

Rajabhat Mahasarakham University

มหาวิทยาลัย ได้ให้ความหมายของข้อตกลงร่วมมือทางวิชาการว่า หมายถึง

ความร่วมมือทางด้าน การเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการและกิจกรรมทางวัฒนธรรม

ธีรพงษ์ และคณะ (2533 : 124-125) ได้สำรวจแบบโครงการความร่วมมือในอนาคตพบว่า ความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษากับสถานประกอบการเป็นความร่วมมือในการทำกิจกรรมทางวิชาการทักษะและการฝึกปฏิบัติรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งอาจจะมีข้อตกลงร่วมกันเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน

เมสันและคณะ (สภสันต์ อุดกฤษณ์ และคณะ. 2535 : 14 ; อ้างอิงจาก Mason, and others. 1981 : 102-104) ได้กล่าวถึงหลักในการฝึกงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการควรมีลักษณะดังนี้

1. การเรียนการสอนในโรงเรียนต้องประกอบด้วยลักษณะสำคัญ 2 ประการ คือ

- 1.1 ความรู้พื้นฐานด้านความคิด ความรู้ ทักษะความเข้าใจ และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเตรียมนักเรียนเพื่อประกอบอาชีพ

1.2 ความรู้ แนวความคิด ทักษะ และเจตคติของนักเรียนแต่ละคนที่ควรจะมีเป็นพิเศษต่อการฝึกงานอาชีพ และความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน และการประกอบอาชีพในอนาคต

2. เลือกสถานที่ฝึกงานอาชีพ ซึ่งตามปกติแล้วควรจะมีหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งด้านอุตสาหกรรมและหน่วยงานรัฐบาลช่วยเหลือและให้คำแนะนำด้านประสบการณ์ที่จะจัดให้นักเรียนเพื่อความสามารถในการประกอบอาชีพ

3. นักเรียน นักศึกษา หาความรู้จากประสบการณ์ด้านวิชาชีพ ตามจุดมุ่งหมายของวิชาชีพคือการเตรียมนักเรียนเพื่อประกอบอาชีพ

4. จัดเตรียมรายวิชาต่าง ๆ ที่จะช่วยพัฒนาความรู้ด้านอาชีพ ทักษะ แนวคิด ตลอดจนเจตคติที่จำเป็นสำหรับนักเรียนที่จะออกฝึกงานอาชีพ

5. การวางแผนการฝึกงานอย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยการเขียนเป็นโครงการหรือคู่มือเพื่อเป็นการชี้แนะว่านักเรียนควรจะรู้ทักษะอะไร ที่ไหน เมื่อไร กับใคร เป็นต้น

6. การจัดนิเทศการฝึกงานอย่างเพียงพอ ซึ่งวิธีการนี้จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับบุคลากรที่มีส่วนรับผิดชอบในโครงการฝึกงานอาชีพ

7. กำหนดคุณสมบัติของผู้ที่ทำหน้าที่ประสานงาน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวมีคุณสมบัติอย่างเพียงพอในด้านความรู้ ความสามารถ ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนประสบการณ์ในการทำงาน

8. จัดเวลาในการประสานงานอย่างเพียงพอ โดยคำนึงจำนวนผู้เข้ารับการฝึกงานและบริเวณที่ตั้งของสถานที่ฝึกงาน

9. จัดหาเครื่องอำนวยความสะดวกในห้องเรียน ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอนอย่างเพียงพอเหมาะสม

10. กำหนดนโยบาย และดำเนินนโยบายด้านวิชาชีพของโรงเรียน ให้สอดคล้องกับโครงการฝึกงานที่กำหนดไว้

11. มีการจัดบันทึกหรือมีทะเบียนเกี่ยวกับการฝึกงานอาชีพที่มีระบบระเบียบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรมีข้อมูลเป็นระเบียบสะสมเพื่อติดตามผลความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน

12. ควรรับฟังความคิดเห็น และปฏิบัติตามลำดับคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาโครงการ ซึ่งได้แก่ เจ้าของสถานประกอบการ ผู้ปกครองนักเรียน และตัวแทนของสถานศึกษาในการบริหารและประสานงาน

1.4.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนและร่วมมือในการฝึกงานอาชีพ

วิรัช กมฺพทมาศ (2528 : 47-49) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคของการฝึกงานในสถานประกอบการว่า การส่งนักเรียน นักศึกษาออกฝึกงานในสถานประกอบการเป็นปัญหาเกือบทุกประเทศอันเกิดจากจุดอ่อนของหลายฝ่ายที่มีส่วนร่วมทั้งหมด คือสถานประกอบการ สถาบันการศึกษา และรัฐบาล ดังนี้

อุปสรรคจากสถานประกอบการ

1. ขาดแคลนสถานที่ส่งนักเรียน นักศึกษาออกฝึกงาน
2. ความต้องการฝึกงานไม่เหมาะสมกับสถานประกอบการที่มีอยู่
3. สถานประกอบการอยู่ห่างไกลจากสถานศึกษามาก
4. ขาดแคลนเจ้าหน้าที่ฝึกงานให้กับนักศึกษาในสถานประกอบการ
5. ขาดแคลนเงินสนับสนุนในการจัดฝึกงานให้กับนักศึกษาฝึกงาน
6. ไม่ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาเท่าที่ควร

อุปสรรคจากสถาบันศึกษา

1. ครูขาดประสบการณ์ในสถานประกอบการ
2. ไม่เห็นความสำคัญของการฝึกงานในสถานประกอบการ
3. ขาดแคลนเงินสนับสนุนในการจัดฝึกงานให้กับนักศึกษาฝึกงาน
4. ขาดการติดต่อและขอความร่วมมือจากสถานประกอบการ

อุปสรรคจากรัฐบาล

1. ข้อยกพร่องในการวางแผนกำลังคน
2. ไม่มีกฎหมายส่งเสริมการฝึกอาชีพ
3. ระบบเงินกู้ หรือการช่วยเหลือทางการเงินไม่เพียงพอ
4. รัฐบาลไม่สามารถผลิตช่างที่มีความชำนาญการเพื่อฝึกหัดนักศึกษาในสถานประกอบการได้เพียงพอ
5. รัฐบาลขาดความสนใจ หรือไม่มีเวลาส่งเสริมเท่าที่ควร

อุษา ศรีจินดารัตน์ (บทสรุปรวมผลงานวิจัย เล่ม 2, 2525 : 32) เรื่องของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการส่งนักศึกษาฝึกงานอาชีพนอกสถานที่ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า การให้ความร่วมมือของแหล่งวิทยากรในเรื่องการฝึกงานเป็นสิ่งที่ปฏิบัติยาก

ยูเนสโก (พีรพงษ์ ประดิษฐ์ธรรม. 2528 ; อ้างอิงจาก UNESCO.m.d.) ในปี 2526 ได้ เน้นให้เห็นปัญหาการฝึกงานในสถานประกอบการ สถานศึกษา สมาคมกลุ่มอาชีพ และรัฐบาล

สรุปได้ว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนและร่วมมือฝึกงานอาชีพนั้น เป็นสิ่งที่ปฏิบัติยากและยังมีจุดอ่อนในเรื่องของความร่วมมือจากทุกฝ่าย

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 งานวิจัยภายในประเทศ

กชกร ธิปัตติ (2529 : 278) การศึกษาความคาดหวังของเจ้าของสถานประกอบการ พบว่า เจ้าของสถานประกอบการคาดหวังว่าการประสานงานจะช่วยให้การศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และในด้านการนิเทศ และการควบคุมการฝึกงานควรมีการควบคุมโดยผู้ที่มีความรู้และทักษะในวิชาชีพเป็นอย่างดี

นิสิต ศรีคัมภวรงค์ (2530 : 44-46) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง รูปแบบของการฝึกงานในสถานประกอบการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการส่งนักศึกษาออกฝึกงาน ได้แก่ ความพร้อมของสถานศึกษา อาจารย์นิเทศที่ออกประเมินผลก่อนและหลังการฝึกงาน ในการประเมินผลควรมีการประเมินร่วมกัน

กมล สุวรรณรงค์ (2530 : 1-26) ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของการจัดส่งนักศึกษาออกฝึกงานในสถานประกอบการ พบว่า สถานประกอบการเห็นควรให้ปรับปรุงแก้ไข ทัศนคติในการทำงานของนักศึกษา ปรับปรุงการประสานงานระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการผู้บริหาร และครูอาจารย์ เห็นควรให้ปรับปรุงและเน้นเรื่องการอบรม การนิเทศพิเศษส่วนนักศึกษาที่ผ่านการฝึกงาน เห็นควรแก้ไขปรับปรุงโดยให้ครู-อาจารย์ ไปตรวจเยี่ยม นิเทศและติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ และได้พูดคุยกับนักศึกษา ณ สถานประกอบการที่ฝึกงานของนักศึกษา

มานพ ทองใบ (2534 : 212-214) ศึกษาความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อการฝึกงานของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี สรุปผลได้ดังนี้ สถานประกอบการรับนักศึกษาฝึกงานเนื่องจากสถานศึกษาติดต่อขออนุญาต และวิธีการติดต่อที่เหมาะสม ติดต่อโดยใช้หนังสือราชการ ส่วนคุณสมบัติของนักศึกษาที่สถานประกอบการพึงประสงค์ คือ ความขยัน ความซื่อสัตย์ การตรงต่อเวลา ความสามารถในวิชาชีพ และความอดทน

ประชาคม จันทรธิต (2533 : 115) ได้ทำการศึกษาปัญหาการบริการหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2530 ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคใต้ พบว่า ปัญหาด้านการฝึกงาน คือ สถานประกอบการที่รับนักศึกษาฝึกงานมีน้อยและให้งานไม่ตรงตามสาขาที่นักศึกษาเรียนมา

จันทรธิต ยินดียม (2539 : 147-148) วิจัยเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงเข้าฝึกงาน ตามหลักสูตรของวิทยาลัยพาณิชยการสังกัดกรมอาชีวศึกษา ตามแนวความคิดของสถานประกอบการ ผลการวิจัยพบว่า สถานประกอบการทั้งหน่วยงานรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และเอกชน มีแนวความคิดว่า ปัญหาและอุปสรรคในการรับนักศึกษาฝึกงานในสถานประกอบการในแต่ละด้านและโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับน้อย

2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ฟิลลิป (Phillip Dean. 1985 : 45) ได้ศึกษาถึงวิธีการที่จะได้มาซึ่งสมรรถภาพระดับสมรรถภาพ หรือคุณภาพ และความสำคัญของสมรรถภาพ ต่อการปฏิบัติงานของผู้ประสานงาน การฝึกงานร่วมกับช่างอุตสาหกรรมมลรัฐเทกซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยสรุปว่า ผู้ที่ทำหน้าที่ประสานงานด้านช่างอุตสาหกรรมควรมีสมรรถภาพและควรได้รับประกาศนียบัตรในการปฏิบัติงานด้านการประสานงาน

ฮันเตอร์ (Bobby Raymond Hunter. 1976 : 723A-7245A) ได้วิจัยความพอใจในการฝึกงานอาชีพของบุคคลรับทำงานที่ Moore-Norman Voc-Tec School ในเขตการศึกษาที่ 17 รัฐ Oklahoma ประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 106 คน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ ได้ผลการวิจัยสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปี ต่างก็มีความเห็นตรงกันว่า การฝึกงานอาชีพมีประโยชน์มากเพราะช่วยพัฒนาฝีมือในการปฏิบัติงานและสามารถทำให้ได้งานใหม่ที่ต้องการ

สำนักงานประเมินผลการศึกษา (Office of Education Assessment. 1985 : 30) โครงการ TOP (Training Opportunity Program) ได้ทำการประเมินผลโครงการระดับมัธยมศึกษาในนิวยอร์กร่วมกับสถานประกอบการ คัดเลือกนักเรียนเข้าฝึกงานในสถานประกอบการ ปรากฏผลโดยสรุปว่า นายจ้างพอใจลูกจ้างที่เคยผ่านการฝึกงานอาชีพ เนื่องจากมีความเข้าใจในงานฝีมือ สามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ว่า การฝึกอาชีพ มีประโยชน์มาก เพราะช่วยพัฒนาฝีมือในการปฏิบัติงานและสามารถทำให้ได้งานใหม่ที่ต้องการ และในส่วนของนายจ้างพอใจลูกค้าที่เคยผ่านการฝึกงานอาชีพเนื่องจากมีความเข้าใจในการฝีมือ สามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนการปฏิบัติงานของผู้ที่ทำหน้าที่ประสานงานด้านช่างอุตสาหกรรมควรมีสมรรถภาพและควรได้รับประกาศนียบัตรในการปฏิบัติงานด้านการประสานงาน

การฝึกงานของนักศึกษาในสถานประกอบการนั้นนับว่ามีความสำคัญมากต่อการพัฒนาความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการด้านวิชาชีพของนักศึกษาหลังจากสำเร็จ การศึกษา ดังนั้นในด้านการวางแผน การเตรียมการ การดำเนินการ รูปแบบโครงการฝึกงาน เกี่ยวกับการกำหนด สรรหาบุคคล การเตรียมการของสถานศึกษาก่อนการฝึกงาน การจัดสรร งบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกในการฝึกงาน การประสานงานกับสถานประกอบการ การสัมมนาการฝึกงาน และการประเมินผลการฝึกงาน ล้วนเป็นสิ่งที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งควร ตระหนักและให้ความสนใจเป็นอย่างมาก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Rajabhat Mahasarakham University